

ת"פ 53566/03/21 - מדינת ישראל ע"י נגד עדי בלה, ישי אברמוב

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ת"פ 53566-03-21 מדינת ישראל נ' בלה ואח'

כבוד השופט אסף הראל	בפני
<u>המאשימה</u>	בעניין:
נגד	
<u>הנאשמים</u>	
מדינת ישראל ע"י ב"כ: עו"ד ח' רונן	
1. עדי בלה	
2. ישי אברמוב	
על ידי בא כוחם: עו"ד ח' עייאט	

גזר דין

1. הנאשמים, בלה עדי וישי אברמוב (להלן - **הנאשמים**) הם בני זוג שבתקופה הרלוונטית שכרו והתגוררו בנכס ברחוב השמש 53 בקיסריה (להלן - **הנכס**). בכתב האישום נטען כי העסיקו, לצורך טיפול בילדיהם, עובדת זרה אזרחית אוקראינה (להלן - **העובדת הזרה**) במשך כחודש ימים לפני ביקורת שנערכה ביום 2.2.20 בנכס. העסקה זו היתה מבלי שהעובדת הזרה רשאית לעבוד בישראל ומבלי שניתן לנאשמים היתר כדין להעסיקה. בנוסף, הנאשמים לא הסדירו עבור העובדת הזרה ביטוח רפואי. הנאשמים הודו בעובדות כתב האישום מבלי שהיה צורך לקיים הליך הוכחות. לאור הודאתם זו הורשע כל אחד מהם בעבירה של העסקת עובד זר שלא כדין, עבירה על סעיפים 2(א)(1) ו- 2(א)(2) לחוק עובדים זרים, התשנ"א - 1991 (להלן - **החוק**) וכן בעבירה של העסקת עובד זר מבלי שהוסדר לו ביטוח רפואי, עבירה על סעיף 2(ב)(3) לחוק.

טענות הצדדים

2. המאשימה טוענת, בין היתר, כי מדובר בשלוש עבירות וכי יש לראות בהן אירוע אחד. נטען גם כי מדובר בעבירות חמורות המצדיקות ענישה משמעותית. עוד נטען כי מתחם הענישה הראוי ביחס לכל נאשם עומד על קנס כספי בטווח שבין 20,000 ש"ח ובין 40,000 ש"ח. בתוך מתחם זה עותרת המאשימה להשית על כל נאשם קנס כספי בגובה 20,000 ש"ח וכן לחייבם לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירות דומות למשך שלוש שנים, כשגובה ההתחייבות עומד על 58,400 ש"ח.

3. הנאשמים טוענים, בין היתר, כי העובדת הזרה שעבדה בביתם היתה מכרה של משפחתם; היא לא ידעה לאן ללכת והנאשמים הציעו לה מחסה, ובתמורה לאירוח בביתם היא טיפלה בילדיהם. עוד נטען שלא היה מקום להגיש כתב אישום כנגד שני בני הזוג אלא ניתן היה להסתפק רק באחד מהם; העבירות לא נעברו להפקת רווח כלכלי; ומצבם הכלכלי של הנאשמים קשה. הנאשמים עותרים שהעונש היחידי שיושת עליהם הוא להתחייב להימנע מביצוע עבירה דומה.

4. לאחר שנתתי דעתי לכלל טענות הצדדים לעונש, הגעתי למסקנה כי יש להשית על הנאשמים עונש של קנס ומתן התחייבות להימנע מביצוע עבירה, כפי שיפורט להלן.

העבירות בהן הורשעו הנאשמים מהוות אירוע אחד

5. העבירות בהן הורשעו הנאשמים מהוות אירוע אחד ובו שני מעשים. מדובר באירוע אחד שכן העבירות שנעברו כלפי עובדת זרה אחת שהועסקה במשך תקופה רציפה אחת של כחודש ימים שקדם ליום 2.2.20. שתי העבירות - העסקת עובדת זרה שלא כדין ואי הסדרת ביטוח רפואי עבורה - קשורות קשר הדוק ביניהן. הן מהוות ביטוי לתכנית עבריינית אחת, שבמסגרתה ביקשו הנאשמים לעשות שימוש בכוח עבודה של העובדת הזרה תוך הפרת הוראות החוק, וזאת - יש להניח - כדי להפחית את עלויות ההעסקה. אף שמדובר באירוע אחד, יש בו שני מעשים: האחד, העסקה שלא כדין של העובדת הזרה. השני, העסקתה ללא הסדרת ביטוח רפואי עבורה. לאור זאת, אני קובע כי מדובר בעבירות שהן בגדר אירוע אחד ובו שני מעשים (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - **חוק העונשין**); ע"פ (ארצי) 32385-05-14 **שמש חי אחזקות בע"מ נ' מדינת ישראל**, פס' 24-25 (13.8.2015)).

הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות

6. באשר למתחם הענישה ההולם, בהתחשב בעבירות ובנסיבות ביצוען, יש לתת את הדעת כי במחדלם של הנאשמים להסדיר ביטוח רפואי עבור העובדת הזרה שהעסיקו, העמידו הנאשמים את העובדת הזרה בסכנה לפגיעה גופנית. סכנה זו היתה עלולה להתממש, לו נזקקה העובדת הזרה לטיפול רפואי וזה לא היה מוענק לה בשל היעדרו של ביטוח רפואי על פי החוק. העמדה זו של העובדת הזרה בסכנה כזו, משמעה פגיעה בזכותה לבריאות, שהיא זכות בסיסית (בג"ץ 1105/06 **קו לעובד נ' שר הרווחה**, פס' 62 לפסק דינה של השופטת ארבל (22.6.2014)). מדובר, אם כן, בעבירה הפוגעת בערך חברתי בסיסי ומוגן. נכון הדבר כי לא נטען, וממילא לא הוכח, כי בשל היעדרו של ביטוח רפואי נמנע מהעובדת הזרה טיפול רפואי לו נזקקה. אלא שבכך אין לאיין את הפגיעה בערך החברתי המוגן. עוד יש להוסיף כי מדובר בעבירה המצמיחה לנאשמים שעברו אותה תועלת כלכלית, בדמות הקטנת עלות העסקתה של העובדת הזרה.

7. באשר לעבירה של העסקת עובד זר שלא כדין, הרי יש בה לפגוע בזכותה של העובדת הזרה לזכויות בסיסיות במסגרת העסקתה. זאת מאחר והעסקת עובדים זרים ללא היתר וללא פיקוח של הרשויות האמונות על העסקת עובדים זרים, מאפשרת העסקתם בתנאים הנופלים מאלה שנקבעו כתנאי מינימום בחקיקת המגן. יש בכך פגיעה ביחס ההוגן שאנו מחויבים ליתן לעובדים הזרים. זוהי פגיעה שבבסיסה עומדים מניעים כלכליים של הפחתת עלות העסקה. היא גורמת גם לפגיעה ביכולת השתלבותם בשוק העבודה של מי שרשאים על פי דין לעבוד בישראל. זאת מאחר ועליהם להתחרות בעובדים זרים המועסקים בתנאי העסקה הנופלים מאלה הקבועים בחקיקת המגן (ע"פ (ארצי) 1001/01 **מדינת ישראל - נפתלי**, פס' 6 (17.6.2002)).

8. העבירות של העסקת עובדים זרים ללא היתר וללא ביטוח רפואי הינן בראש ובראשונה עבירות כלכליות

שהדרך להילחם בהן היא באמצעות יצירת הרתעה כלכלית דרך הטלת קנסות כבדים, שתכליתה להפוך את העבריינות בתחום לבלתי משתלמת. ככלל, דרך המלך ליצירת הרתעה יעילה ואפקטיבית היא בהטלת סנקציה עונשית כספית (ע"פ (ארצי) 11534-11-14 אדרי נ' מדינת ישראל, פס' 34 (28.06.2017)).

מדיניות הענישה הנהוגה

9. במסגרת קביעת מתחם הענישה ההולם לעבירות שנעברו על ידי הנאשמים, יש מקום להתייחס למדיניות הענישה הנהוגה, כפי שנקבעה על ידי בית הדין הארצי לעבודה. בענין זה ניתן להפנות לערעור על גזר דינו של בית הדין האזורי אשר גזר על כל אחד מבני הזוג קנס בסך של 16,000 ש"ח והתחייבות בסכום של 58,400 ש"ח להימנע מביצוע עבירה לפי חוק עובדים זרים. נגד הנאשמים שם הוגשו שני כתבי אישום המייחסים להם שני אירועים שונים של העסקת עובד זר ללא היתר וללא ביטוח רפואי וזאת למשך מספר שבועות כל פעם בעבודות נקיון. הם הורשעו על פי הודאתם בעבירות. בית הדין הארצי קבל את ערעורה של המדינה על קולת העונש ופסק כי יושת על כל אחד מהנאשמים קנס של 10,000 ש"ח בגין האירוע הראשון וקנס של 15,000 ש"ח בגין האירוע השני, סך הכל קנס של 25,000 ש"ח על כל נאשם שם (עפ (ארצי) 21578-01-15 מדינת ישראל נ' אפנר (21.02.2017) (להלן - ענין אפנר)).

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות

10. מכאן אפנה לבחון את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק העונשין). אשר לנזק שעשוי היה להיגרם מביצוע כל אחת מהעבירות, התייחסתי לכך לעיל. אשר לנזק שנגרם בפועל - הרי לא הוכח כי העובדת הזרה נדרשה לטיפול רפואי שלא ניתן לה בשל היעדר ביטוח רפואי או שנגרעו מהעובדת הזרה זכויות מחוקי המגן בעבודה. בנוסף, תקופת ההעסקה הקצרה יחסית של כחודש מצמצמת את הנזק שנגרם - הן לעובדת הזרה והן לעובדים אחרים במשק - בשל העסקת העובדת הזרה ללא היתר. הסיבות שהביאו את הנאשמים לביצוע העבירות הן סיבות כלכליות, של הפחתת עלות ההעסקה. זהו הרציונל שבהעסקת עובדים זרים ללא היתר וללא הסדרת ביטוח רפואי, ואין צורך בראיה על כך. גם העסקה של כחודש ימים טומנת בחובה רווח כלכלי למעסיק. זאת מאחר והעסקה כזו אינה כרוכה בביצוע תשלומים כספיים הנלווים להוצאת היתר העסקה (ראו למשל סעיף 1 לחוק). גם אי רכישת ביטוח רפואי השיאה לנאשמים רווח כלכלי.

מצבם הכלכלי של הנאשמים

11. מאחר ועסקינן במתחם ענישה שעניינו קנס כספי, יש ליתן את הדעת - במסגרת השיקולים לקביעת מתחם הענישה ההולם - למצבם הכלכלי של הנאשמים (סעיף 40ח לחוק העונשין). הנאשמים אמנם טענו שמצבם הכלכלי קשה, אלא שהם לא הוכיחו טענתן זו בראיה כלשהי. משכך, מצבם הכלכלי של התובעים לא יהווה שיקול בקביעת מתחם הענישה.

מתחם הענישה ההולם

12. לאחר שנתתי דעתי לכל אלה, אני קובע כי בנוגע לכל אחד מהנאשמים מתחם הענישה ההולם את האירוע עומד על קנס כספי בטווח שבין 10,000 ש"ח, ובין 40,000 ש"ח.

13. הטווח המזערי של המתחם אמור היה לעמוד על הקנס המינהלי שניתן היה להטיל על כל אחד מהנאשמים בגין אי הסדרת ביטוח רפואי; ועל כפל הקנס המינהלי שניתן היה להטיל עליו בגין העסקת עובד זר שלא כדין (סעיף 2(א) לחוק; סעיפים 1, 2 ו-14 לחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו - 1985; תקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי - עובדים זרים), התשנ"ב - 1991)). מדובר בסכום של 15,000 ש"ח. אלא שבמקרה כאן יש טעמים מיוחדים שמצדיקים לחרוג מהקנס המזערי שיש להטיל על כל נאשם בגין העסקת זר שלא כדין, כך שזה יעמוד על גובה הקנס המינהלי בגין העסקת זר שלא כדין, היינו 5,000 ש"ח. טעמים אלה הם העובדה שמדובר כאן בקנס המוטל על בני זוג שהם יחידה כלכלית אחת; משך הזמן הקצר שבו הועסקה העובדת הזרה; ואין טענה שהנאשמים חזרו להעסיק שלא כדין עובדים זרים פרט למקרה כאן (ענין אפנגר, בפס' 15). התוצאה היא שהטווח המזערי של המתחם, לגבי כל נאשם, עומד על קנס של 10,000 ש"ח. סכום זה הוא סכום של 5,000 ש"ח בגין העסקת זר שלא כדין ו- 5,000 ש"ח בגין אי הסדרת ביטוח רפואי, שהם גובה הקנסות המינהליים שניתן היה להטיל על כל נאשם בגין העבירות בהן הורשעו.

14. הטווח המירבי של המתחם עומד על הסכום לו טענה המאשימה בטיעוניה, ובנסיבות אלו אין מקום שבין הדין יקבע טווח מירבי גבוה מזה. ממילא מדובר בטווח מירבי שאינו עולה על 30% מהקנס המירבי שניתן להטיל על כל נאשם לפי סעיפים 2(א) ו- 2(ב) לחוק, בגין עבירה אחת של אי הסדרת ביטוח לעובדת זרה ועבירה אחת של העסקת עובדת זרה ללא היתר (ע"פ (ארצי) 57160-01-14 מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ, פס' 23 (8.11.2014)).

העונש שיש להשית על הנאשמים

15. לשם גזירת עונשם של הנאשמים במסגרת מתחם הענישה שנקבע לעיל, יש לקחת בחשבון את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות (סעיף 40א לחוק העונשין). אין טענה של המאשימה שהנאשמים לא שיתפו פעולה בעת הביקורת שנערכה בנכס, והדבר נזקף לזכותם. גם כאן ניתן להביא בחשבון שהנאשמים הם בני זוג המהווים יחידה כלכלית אחת. לנאשמים אין עבר פלילי. בנוסף, מדובר באנשים צעירים ואין טענה שהפרו בהזדמנויות קודמות את החוק.

16. לאחר שנתתי דעתי לכל אלה, הגעתי למסקנה כי יש להשית על כל אחד מהנאשמים קנס כספי בסך 10,000 ש"ח. קנס זה ישולם ב- 16 תשלומים שווים וחודשיים, הראשון בהם לא יאוחר מיום 1.6.22. כמו כן, כל אחד מהנאשמים יחתום על התחייבות - כאמור בסעיף 72 לחוק העונשין - להימנע מביצוע עבירה לפי סעיפים 2(א) ו- 2(ב) לחוק עובדים זרים, וזאת במשך שלוש שנים. גובה ההתחייבות יהיה 2,500 ש"ח בגין כל אחת מהעבירות. הנאשמים יחתמו על התחייבות זו במזכירות בית הדין עד יום 1.6.22 שאם לא כן ניתן יהיה לעצור אותם ולהביאם בפני שופט לשם מתן התחייבות זו.

17. לצדדים מוקנית, תוך 45 ימים מעת שיומצא להם גזר דין זה, זכות לערער על פסק הדין בפני בית הדין

הארצי לעבודה בירושלים.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לבאי כח הצדדים.

ניתן היום, כ"ז אדר ב' תשפ"ב, 30 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.